

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2011 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairaus- vakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 31 päivänä toukokuuta 2011 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 8/2011 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslaki-valiokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 2/2011 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Virpi Korhonen ja ylitarkastaja Niina Kiviaho, sosiaali- ja terveysministeriö
- suunnittelija Sari Kajaani, Kansaneläkelaitos
- erityisasiantuntija Anu Nemlander, Suomen Kuntaliitto
- toimitusjohtaja Jukka Männistö ja terveystalvelupääällikkö Hanna Kari, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö
- hallituksen jäsen Lotte Uotinen, Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto — SAMOK ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Lappeenrannan kaupunki
- Seinäjoen kaupunki.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslakia väliaikaisesti siten, että Kansaneläkelaitos voisi korvata Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle yliopisto-opiskelijoiden perusterveydenhuollon järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten lisäksi myös niitä kustannuksia, jotka syntyvät ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta. Korvausta maksettaisiin niiden järjestämistapakokeiluun osallistuvien am-

mattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden osalta, jotka ovat maksaneet vapaaehtoisena terveydenhoitomaksun ja saaneet näin oikeuden käyttää Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön palveluita. Laki ei sisällä muutoksia korvattavan toiminnan sisältöön.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2011 ja olemaan voimassa 30 päivään kesäkuuta 2015. Lakia sovellettaisiin niihin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet ammatti-

korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta 1 päi-

vän elokuuta 2011 ja 31 päivän heinäkuuta 2014 välisenä aikana.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksellä mahdollistetaan määrääkainen kokeilu, jossa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) järjestää kahdella paikkakunnalla ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon saaden sen kustannuksiin korvausta sairausvakuutuksesta. Opiskeluterveydenhuollon järjestäminen kuuluu terveydenhuoltolain 17 §:n mukaan oppilaitoksen sijaintikunnan perusterveydenhuollolle riippumatta opiskelijan kotikunnasta. Kunnilla on jo nykyisin mahdollisuus tehdä sopimus YTHS:n kanssa sekä yliopisto- että ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon järjestämisestä, mutta käytännössä ammattikorkeakouluopiskelijoita koskevia sopimuksia ei ole syntynyt, koska heille järjestettäviin palveluihin YTHS ei saa sairausvakuutuslain nojalla korvausta.

Valiokunta pitää kokeilun toteuttamista kannattavana. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuoltopalveluiden saatavuudessa on selvitysten mukaan puutteita, erityisesti kotipaikkakuntansa ulkopuolella opiskelevien kohdalla. Myös oppilaitosten sijaintikuntien tuottamien palvelujen taso vaihtelee. YTHS on erikoistunut opiskelijaterveydenhuoltoon, ja sen palveluja on kehitetty opiskelijoiden tarpeista lähtien. Valiokunta katsoo, että kokeilun avulla saadaan jatkotoimenpide-ehdotusten pohjaksi tietoa YTHS-mallin soveltuvuudesta eri opiskelijaryhmille ja erilaisille paikkakunnille samoin kuin vertailutietoja sen laadusta ja kustannuksista suhteessa kunnan tuottamiin palveluihin.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että kokeilun seuranta ja arviointi toteutetaan esityksen perusteluissa kuvatussa laajuudessa. Erityisen tärkeää on saada tietoa opiskelijoiden osallistumisasteesta sekä tietoja palvelujen laadusta ja kustannuksista erilaisten järjestämis- ja rahoitustapojen mukaan.

Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota myös siihen, että toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien terveydenhuoltopalveluissa opiskelupaikkakunnilla on merkittäviä puutteita. Ammatillisessa koulutuksessa olevien terveydenhuolto toteutuu selvästi heikommin kuin samanikäisten lukiolaisten terveydenhuolto. Valiokunta katsoo, että väestöryhmien välisten terveyserojen kaventamiseksi tulisi opiskelijaterveydenhuoltoa koskevien säädösten ja laatusuosituksen toteutumista tehokkaasti valvoa.

Yksityiskohtaiset perustelut

11 §. Yliopisto-opiskelijoiden terveydenhoito. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan pitänyt tarpeellisenä lakiehdotuksen täsmentämistä niin, että kokeilualue määritellään suoraan laissa tai toissijaisesti sidotaan sen määrittäminen laissa riittävän täsmällisesti säädettyihin kriteereihin. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa lainkohdan täsmentämistä siten, että kokeilualue eli Saimaan ammattikorkeakoulu ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu mainitaan laissa.

Esityksen mukaan kokeilu rajautuu Seinäjoen ammattikorkeakoulun Seinäjoen toimipisteessä ja Saimaan ammattikorkeakoulun Lappeenrannan toimipisteessä opiskelevien terveydenhuoltoon. Sen sijaan mainittujen korkeakoulujen muilla paikkakunnilla sijaitsevien oppilaitosten opiskelijat eivät ole kokeilun piirissä. Rajausta on tehty käytettävissä olevien määrärahojen perusteella. Valiokunta pitää kokeilun tavoitteiden kannalta välttämättömänä, että kokeilua voitaisiin myöhemmin laajentaa myös mainittujen ammattikorkeakoulujen sivutoimipisteiden opiskelijoihin ja ehdottaa säännöksen muotoilua niin, että se mahdollistaa laajentamisen lisärahoituksen järjestäessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään väliaikaisesti sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 11 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 840/2005, uusi 3 momentti, seuraavasti:

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

11 §

Yliopisto-opiskelijoiden terveydenhoito

— — — — —
Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat kunnan tai kunnan perusterveydenhuollosta vastaavan kuntayhtymän ja Ylioppilaiden ter-

veydenhoitosäätiön terveydenhuoltolain 17 §:n 1 momentin nojalla tekemän sopimuksen perusteella *Saimaan ammattikorkeakoulussa ja Seinäjoen ammattikorkeakoulussa opiskelevien, ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta.*

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

StVM 1/2011 vp — HE 8/2011 vp

Helsingissä 22 päivänä kesäkuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Lasse Männistö /kok
vpj.	Anneli Kiljunen /sd	Hanna Tainio /sd
jäs.	Sanni Grahn-Laasonen /kok	Lenita Toivakka /kok
	Maria Guzenina-Richardson /sd	Erkki Virtanen /vas
	Arja Juvonen /ps	vjäs. Juho Eerola /ps
	Markus Lohi /kesk	Ari Jalonen /ps.
	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.